

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 05 Μαΐου 2025 με την εξής σύνθεση: Αλίκη Μαρκάκη Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου: Εισηγήτρια και Δημήτριος-Γεώργιος Πατσίκας, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 27.03.2025, προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 475/28.03.2025 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει επί της οδού ... αριθ. ... στο ... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ... με την επωνυμία ... (...) (εφεξής αναθέτουσα αρχή), που εδρεύει επί της οδού ... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα,

και της παρεμβαίνουσας ... με την επωνυμία «...», που αποτελείται από:
α) τον οικονομικό φορέα με την επωνυμία «...», που εδρεύει στην ... και β) την εταιρεία με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», που εδρεύει στην οδό ... αριθ. ... , Τ.Κ. ... , όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται όπως ακυρωθεί η απόφαση της ... συνεδρίασης του ... της αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ ...), με την οποία εγκρίθηκε το με αριθ. πρωτ. ... πρακτικό της Επιτροπής διενέργειας του υπόψη διαγωνισμού, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού διαγωνισμού με τίτλο: «...», κωδικός CPV: ..., εκτιμώμενης αξίας 700.000,00€ συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής (υπ' αριθ. ... διακήρυξη με ΑΔΑΜ: ... συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Με την παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα ... ζητεί όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η προδικαστική προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική της προσφορά, με συνέπεια να αναδειχθεί προσωρινός ανάδοχος της προς ανάθεση σύμβασης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθ. ... παράβολο, ποσού

δ
ύ
ο

χ 2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 27.03.2025, προδικαστική προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ 475/28.03.2025, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

ά 3. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω απόφαση, καθόσον η κατ' αυτής προδικαστική προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής (θέμα 5^ο), αναρτήθηκε στον διαδικτυακό χώρο του επίμαχου διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 19.03.2025.

χ 4. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε τη με αριθμό ... προσφορά στον εν θέματι διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή και κατετάγη 2^η σε σειρά μειοδοσίας, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής, επιδιώκοντας ευλόγως να της ανατεθεί η υπό ανάθεση σύμβαση. Ωυγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη απόφαση μη νομίμως έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της ... «...» (προσωρινός ανάδοχος), διότι συμπλήρωσε και υπέβαλε διαφορετικό έντυπο οικονομικής προσφοράς, από αυτό που ρητώς προβλέπεται στο άρθρο 13.2. της διακήρυξης, με συνέπεια, να μην αναγράψει

σ
ί

κη 5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του π.δ. 39/2017, η ασκηθείσα παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (08.04.2025), ήτοι, οχτώ (08) ημέρες μετά την κοινοποίηση της προδικαστικής προσφυγής στις 31.03.2025 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεί δε στην

ρ
ο
ρ

απόρριψη της εν λόγω προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα ... προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική της προσφορά, με συνέπεια να αναδειχθεί προσωρινός ανάδοχος της προς ανάθεση σύμβασης. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί, περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

6. Επειδή, στις 11.04.2025, η οικεία αναθέτουσα αρχή απέστειλε έγγραφο απόψεων σε σχέση με την υπό κρίση προσφυγή, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

7. Επειδή, στις 15.04.2025, η προσφεύγουσα υπέβαλε εμπροθέσμως υπόμνημα, σύμφωνα με το άρθρο 365 παρ. 1 περ. β) του ν. 4412/2016, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, το οποίο ελήφθη υπόψη από την Αρχή.

8. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους, η δε παράβαση των διατάξεων αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη την σχετική διαδικασία. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλουν την προσφορά τους, σύμφωνα με αυτούς.

9. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions, σκ. 25 και C-599/10, SAG ELV Slovensko κλπ, σκ. 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν εάν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε. Περαιτέρω, επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και την αξιολόγηση των προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18^{ης} Οκτωβρίου 2001, υπόθεση C-19/00 Siac Construction Ltd, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25^{ης} Απριλίου 1996, υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

10. Επειδή, η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣτΕ 2889/2011, 4343/2005, πρβλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣτΕ 111/2006, 597/2007 κλπ), εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 195 και επόμενα). Σύμφωνα δε με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που ζητούνται επί ποινή αποκλεισμού στη διακήρυξη.

11. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

• **Λόγος προσφυγής: υποβολή εσφαλμένου εντύπου οικονομικής προσφοράς**

Α) Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της ... «...» θα έπρεπε να έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη, διότι υπέβαλε την οικονομική προσφορά της, χρησιμοποιώντας διαφορετικό έντυπο από αυτό που απαιτείται, όταν εφαρμόζεται το σύστημα του άρθρου 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016 (προσφορά με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης ανά...). Τουναντίον, η ως άνω ... υπέβαλε το έντυπο οικονομικής προσφοράς, το οποίο υποβάλλεται όταν εφαρμόζεται το σύστημα του άρθρου 95 παρ. 2.β) του ως άνω νόμου, με αποτέλεσμα να μην αναγραφούν στην προσφορά της τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης (...), εκφραζόμενα σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), η δε παράλειψη αυτή αποτυπώθηκε στο ηλεκτρονικό αρχείο που παρήγαγε το υποσύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ - ...

• Η παρεμβαίνουσα ... υποστηρίζει ότι, μετά τη διενέργεια αυτοματοποιημένων ελέγχων επιβεβαίωσης της οικονομικής της προσφοράς από το υποσύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ -..., το υποσύστημα δεν της γνωστοποίησε κανένα μήνυμα σφάλματος, ώστε να προβεί στις σχετικές ενέργειες διόρθωσης. Επίσης, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι η εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ανάρτηση του εσφαλμένου προτύπου οικονομικής προσφοράς του άρθρου 95 παρ. 2.β) του ν. 4412/2016 στο υποσύστημα, καθιστά συγγνωστή τη χρήση του επίμαχου εντύπου, παρόλο που στη διακήρυξη προβλέπεται ρητώς ότι η οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων συντάσσεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο

άρθρο 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016. Ως μάλιστα χαρακτηριστικά αναφέρει στην παρέμβασή της: «... Στην προκειμένη περίπτωση χρησιμοποιήσαμε το αναρτηθέν ως διαθέσιμη επιλογή τεύχος οικονομικής προσφοράς, δεδομένου ότι στο άρθρο 95 του Ν. 4412/2016 ρητώς ορίζεται «ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή ή βάσει υποδείγματος που περιλαμβάνεται ως Παράρτημα στα έγγραφα της σύμβασης», η δε αναντιστοιχία μεταξύ του άρθρου 13 της Διακήρυξης και του αναρτημένου Τεύχους οικονομικής προσφοράς δεν δύναται να ερμηνευθεί σε βάρος μας, και τούτο διότι, σύμφωνα με τα ανωτέρω, η ερμηνεία των όρων της σύμβασης δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα ...». Τέλος, η παρεμβαίνουσα ... επισημαίνει ότι η οικονομική της προσφορά δεν αποκλίνει ουσιωδώς από τις λοιπές προσφορές, οι οποίες συντάχθηκαν σύμφωνα με το ορθό πρότυπο οικονομικής προσφοράς και τούτο, διότι στην προσφορά της αναγράφονται όλα τα ζητούμενα στοιχεία, ουδεμία δε ασάφεια ή αοριστία υφίσταται ως προς την προσφερόμενη τιμή.

Β) Στο άρθρο 13 («Διαδικασία σύναψης σύμβασης - Όροι υποβολής προσφορών») παράγραφος 2 της διακήρυξης ορίζεται ρητώς και σαφώς ότι: **«Η οικονομική προσφορά των διαγωνιζομένων, θα συνταχθεί και υποβληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 95 παρ. 2. (α) του ν.**

• Στο άρθρο 3 («Ηλεκτρονική υποβολή φακέλου προσφοράς») της διακήρυξης ορίζεται ότι: «3.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερομένους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης *www...* μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας διακήρυξης, σε ηλεκτρονικό φάκελο του υποσυστήματος «ΕΣΗΔΗΣ-...» 3.2 Στον ηλεκτρονικό φάκελο προσφοράς περιέχονται: (α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής». (β) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» [...] 3.5 Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του υποσυστήματος, όπως περιγράφεται κατωτέρω: [...]

γ) Οι προσφέροντες συντάσσουν την οικονομική τους προσφορά, συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του υποσυστήματος.

δ) Οι προσφέροντες δύνανται να προβαίνουν, μέσω των λειτουργιών του υποσυστήματος, σε εκτύπωση ελέγχου ομαλότητας των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης, ανά, στην περίπτωση υποβολής προσφοράς με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης, κατ' εφαρμογή της παρ. 2α του άρθρου 95 του ν.4412/2016.

ε) Στη συνέχεια, οι προσφέροντες παράγουν από το υποσύστημα τα ηλεκτρονικά αρχεία [«εκτυπώσεις» των Δικαιολογητικών Συμμετοχής και της Οικονομικής Προσφοράς τους σε μορφή αρχείου ... Τα αρχεία αυτά γίνονται αποδεκτά, εφόσον φέρουν, τουλάχιστον προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό και επισυνάπτονται στους αντίστοιχους (υπο)φακέλους της προσφοράς. **Κατά τη συστημική υποβολή της προσφοράς, το υποσύστημα πραγματοποιεί αυτοματοποιημένους ελέγχους επιβεβαίωσης της ηλεκτρονικής προσφοράς σε σχέση με τα παραχθέντα ηλεκτρονικά αρχεία (Δικαιολογητικά Συμμετοχής και Οικονομική Προσφορά) και εφόσον οι έλεγχοι αυτοί αποβούν επιτυχείς, η προσφορά υποβάλλεται στο υποσύστημα.** Διαφορετικά, η προσφορά δεν υποβάλλεται και το υποσύστημα ενημερώνει τους προσφέροντες με σχετικό μήνυμα σφάλματος στη διεπαφή του χρήστη των προσφερόντων, προκειμένου οι τελευταίοι να προβούν στις σχετικές ενέργειες διόρθωσης. στ) Εφόσον οι οικονομικοί όροι δεν έχουν αποτυπωθεί στο σύνολό τους στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του υποσυστήματος, οι προσφέροντες επισυνάπτουν τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία, σύμφωνα με τα ανωτέρω, στην περίπτωση ε. ζ) Από το υποσύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.».

• Στο άρθρο 4 («Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών / Κατακύρωση / Σύναψη σύμβασης / Προδικαστικές προσφυγές / Προσωρινή δικαστική προστασία») της διακήρυξης ορίζεται ότι: «4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού [...] δ) Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει, κατά σειρά μειοδοσίας, σε έλεγχο της ολόγραφης και αριθμητικής αναγραφής των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης και της ομαλής μεταξύ τους σχέσης, βάσει της παραγωγής σχετικού ψηφιακού αρχείου, μέσα από το υποσύστημα. Για την εφαρμογή του ελέγχου ομαλότητας, χρησιμοποιείται από την Επιτροπή Διαγωνισμού η μέση έκπτωση

προσφοράς (Εμ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 95 και 98 του ν. 4412/2016. ε) Όλες οι οικονομικές προσφορές, μετά τις τυχόν αναγκαίες διορθώσεις, καταχωρίζονται, κατά τη σειρά μειοδοσίας, στο πρακτικό της επιτροπής [...].».

• Στο άρθρο 95 («Τρόπος σύνταξης και υποβολής ... προσφορών») παρ. 2.α) του ν. 4412/2016, στο οποίο ρητά παραπέμπει το άρθρο 13.2. της ένδικης διακήρυξης, ορίζεται ότι: «2. Στις διαδικασίες σύναψης ...ς σύμβασης έργου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ορίσει στα έγγραφα της σύμβασης ότι οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται και υποβάλλονται, σύμφωνα με τα παρακάτω: α) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικοί φορείς προσφέρουν είτε συνολικό και ενιαίο ποσοστό έκπτωσης επί της προϋπολογιζόμενης δαπάνης για το συνολικό αντικείμενο του έργου που προκηρύσσεται με κατ' αποκοπή τίμημα, είτε επιμέρους ποσοστά έκπτωσης για κάθε ... τιμών ... του τιμολογίου και του προϋπολογισμού, εκφραζόμενα σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), ιδίως όταν είναι μεγάλο το πλήθος των τιμών μονάδας, με τις οποίες θα καταρτισθεί η σύμβαση. Οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται, αριθμητικώς και ολογράφως, υποχρεωτικά επί του εντύπου που χορηγεί η αναθέτουσα αρχή. **Τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης πρέπει να βρίσκονται σε ομαλή σχέση μεταξύ τους. Ομαλή είναι η προσφορά όταν κανένα επιμέρους ποσοστό έκπτωσης (Ει) δεν είναι μικρότερο από $1,10Εμ10\%$ ούτε μεγαλύτερο από $0.90Εμ + 10\%$, όπου (Εμ) το μέσο ποσοστό έκπτωσης.** Προσφορά που έχει αποκλίσεις από τα όρια αυτά είναι απαράδεκτη. Είναι δυνατόν, σε κάποια ή κάποιες ομάδες ... η προσφερόμενη έκπτωση να είναι μηδενική, εφόσον τηρούνται οι παραπάνω απαιτήσεις ομαλότητας ή β) αν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, οι οικονομικές προσφορές συντάσσονται με ελεύθερη συμπλήρωση ανοιχτού τιμολογίου, ιδίως όταν οι ποσότητες των ... έχουν προμετρηθεί χωρίς κίνδυνο συμβατικών σφαλμάτων και δεν αναμένονται ... αποκλίσεις. [...].».

Στο άρθρο 98 («Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής στις δημόσιες συμβάσεις έργων») του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, αμέσως μετά την κατά τα ανωτέρω ολοκλήρωση της παραλαβής των προσφορών και καταγραφής των

δικαιολογητικών συμμετοχής, ακολουθεί η αποσφράγιση των ... προσφορών και η ανακοίνωση των επί μέρους στοιχείων τους, τα οποία επίσης καταχωρίζονται στο ίδιο ως άνω πρακτικό. Στη συνέχεια αν η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει την παράγραφος 1 του άρθρου 101: αα) Στην περίπτωση εφαρμογής της περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 95, το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο προβαίνει σε έλεγχο της ομαλότητας των ... προσφορών υπολογίζοντας, το συνολικό ύψος της οικονομικής προσφοράς που διαμορφώνεται μετά την αφαίρεση από κάθε ποσού που αντιστοιχεί στην έκπτωση που προσφέρθηκε. Από τη σύγκριση της οικονομικής προσφοράς προς τον αρχικό προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κονδύλιο για τα απρόβλεπτα της περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 156, προκύπτει η μέση έκπτωση επί τοις εκατό (Εμ) του υπόψη μειοδότη. Κατ' εξαίρεση, αν οι αποκλίσεις των ποσοστών έκπτωσης προς τα άνω ή προς τα κάτω δεν υπερβαίνουν το 0,10 (1-Εμ) και αφορούν ... ή ομάδες ... που αθροιστικά η αξία τους στον προϋπολογισμό της υπηρεσίας δεν ξεπερνά το πέντε τοις εκατό (5%) η οικονομική προσφορά ομαλοποιείται με αύξηση στο κατώτατο όριο ομαλότητας που ορίζεται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 95, όλων των ποσοστών έκπτωσης που υπολείπονται από αυτό και η σύμβαση θεωρείται καταρτισμένη με τα ποσοστά αυτά και τα αντίστοιχα ποσά, όπως διορθώνονται από το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο. Τα επιμέρους ποσοστά που είναι μεγαλύτερα από το ανώτατο όριο ομαλότητας, που ορίζεται στην περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 95, δεν αποτελούν αντικείμενο διόρθωσης και δεν αλλάζουν στην καταρτιζόμενη σύμβαση. [...]

• Τέλος, στην προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «... Στην συνέχεια η Επιτροπή Διαγωνισμού, αφού διαπίστωσε ότι ο πρώτος μειοδότης ... (αρ. προσφοράς: ...) υπέβαλε έντυπο οικονομικής προσφοράς το οποίο χρησιμοποιείται στην περίπτωση της ελεύθερης συμπλήρωσης ανοικτού τιμολογίου (άρθρο 95 2β του ν. 4412/16). Ωστόσο από τον έλεγχο που πραγματοποίησε η επιτροπή διαγωνισμού, καθώς και από το γεγονός ότι ο έλεγχος ομαλότητας διενεργείται κανονικά από το σύστημα, διαπιστώθηκε ότι στο σύστημα του ΕΣΗΔΗΣ τα ποσοστά έκπτωσης έχουν συμπληρωθεί ορθά (άρθρο 95 2α του ν. 4412/16)».

Γ) Από την επισκόπηση της επίμαχης προσφοράς, προέκυψε ότι η καθής η προσφυγή συμπλήρωσε εσφαλμένη φόρμα οικονομικής προσφοράς, η δε

πλημμέλεια αυτή είχε ως συνέπεια να μην αναγραφούν σε αυτήν τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης ανά ..., εκφραζόμενα σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό ως σαφώς ζητείτο στη διακήρυξη. Δεδομένου ότι στην οικονομική προσφορά της εν λόγω ... αναφέρονται μόνο τα ποσά (σε ευρώ) ανά ..., καθώς και το ποσοστό (επί τοις εκατό) της μέσης έκπτωσης (...), το οποίο είναι 14,33%, γίνεται δεκτό ότι η προσφορά της υποβλήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 13.2. της διακήρυξης (το οποίο, σημειωτέον, αποδέχθηκε με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή της στον υπόψη διαγωνισμό), στο οποίο προβλέπεται ρητώς και επί ποινή αποκλεισμού ότι η οικονομική προσφορά πρέπει να συνταχθεί και να υποβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016 και την παράγραφο 3.5. περ. γ) έως στ) της παρούσας διακήρυξης.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι, όταν εφαρμόζεται το επίμαχο σύστημα υποβολής ... προσφορών, η αναγραφή των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης στην προσφορά του υποψηφίου συνιστά βασική απαίτηση της διακήρυξης, η οποία γεννά αντίστοιχη υποχρέωση των διαγωνιζομένων, αφού, όπως έχει κριθεί νομολογιακά (βλ. ΣτΕ ΕπΑν 214/2011): *«Ουσιώδες μέρος της οικονομικής προσφοράς στο σύστημα προσφοράς με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης, η παράλειψη του οποίου επιφέρει αποκλεισμό του διαγωνιζομένου, είναι η αναγραφή των προσφερομένων εκπτώσεων»*. Ως δε βασίμως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η παράλειψη αυτή δεν μπορεί να «θεραπευθεί» δια της άντλησης στοιχείων από την υποβληθείσα οικονομική προσφορά, ούτε είναι δυνατή η συναγωγή συμπερασμάτων μετά από αυθαίρετους μαθηματικούς υπολογισμούς, ως έπραξε, εν προκειμένω, η Επιτροπή διενέργειας διαγωνισμού. Εξάλλου, η αναγωγή των επιμέρους ποσών (τα οποία δήλωσε η καθής η προσφυγή στην προσφορά της), σε επί μέρους ποσοστά έκπτωσης, δεν εντάσσεται στις αρμοδιότητες της Επιτροπής διαγωνισμού, σε κάθε δε περίπτωση, η εν λόγω Επιτροπή αυτοβούλως και δη, καταχρηστικώς προέβη στη διόρθωση της οικονομικής προσφοράς, ώστε αυτή να γίνει εν τέλει αποδεκτή. Και τούτο, διότι το άρθρο 4 της διακήρυξης, στο οποίο, σημειωτέον, προβλέπεται ότι η Επιτροπή διαγωνισμού προβαίνει σε έλεγχο της ομαλής σχέσης των ποσοστών έκπτωσης, προϋποθέτει ότι ο υποψήφιος έχει ήδη αναγράψει στην προσφορά του (ολογράφως και αριθμητικώς), τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης, ώστε να είναι δυνατόν να διενεργηθεί ο σχετικός έλεγχος.

Σημειώνεται, επίσης, ότι στο συμπροσβαλλόμενο πρακτικό δεν αναφέρεται ο ακριβής χρόνος κατά τον οποίον η Επιτροπή διαγωνισμού προέβη στον έλεγχο της ομαλότητας **των μη ρητώς δηλωθέντων, εν προκειμένω, ποσοστών έκπτωσης**, σε κάθε δε περίπτωση, ο έλεγχος ομαλότητας της επίμαχης προσφοράς, τον οποίον και υπέβαλε η αναθέτουσα αρχή μαζί με τις απόψεις της επί της υπό κρίση προσφυγής, έχει παραχθεί στις 04.04.2025 (βλ. ψηφιακή υπογραφή του συντάκτη), ήτοι, μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης και στο πλαίσιο σύνταξης των ως άνω απόψεων. Τέλος, επισημαίνεται ότι από το σαφές περιεχόμενο των όρων της διακήρυξης γίνεται ευχερώς αντιληπτό από τον μέσο επιμελή οικονομικό φορέα, ως η έννοια αυτή έχει ερμηνευθεί από το ... ότι για την αποδοχή μιας προσφοράς ουδόλως αρκεί η αναγραφή σε αυτήν μόνο της μέσης έκπτωσης (βλ. αριθ. 4 της διακήρυξης, όπου ορίζεται ότι η προσφορά είναι ομαλή όταν κανένα —προφανώς από τα ήδη δηλωθέντα από τον υποψήφιο— επιμέρους ποσοστά έκπτωσης (Ει) δεν είναι μικρότερο από 1,10Εμ10%, ούτε μεγαλύτερο από 0.90Εμ + 10%, όπου

Πέραν, όμως, των ανωτέρω αναφερόμενων, θα πρέπει να επισημανθεί πως η διενέργεια αυτοματοποιημένων ελέγχων από το υποσύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ - ... δεν δύναται να διασώσει το κύρος της κρινόμενης προσφοράς, η οποία, ως προελέχθη, πάσχει ακυρότητας, λόγω της χρήσης όλως διαφορετικού προτύπου από αυτό που ζητείται στη διακήρυξη, το οποίο είχε ως συνέπεια, την μη αναγραφή ... Πιο συγκεκριμένα, η παρεμβαίνουσα ... αλυσιτελώς υποστηρίζει ότι το υποσύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ - ... διενέργησε αυτοματοποιημένους ελέγχους επιβεβαίωσης της υποβολής της ηλεκτρονικής οικονομικής της προσφοράς, καθόσον οι έλεγχοι αυτοί απλώς επιβεβαιώνουν την επιτυχή υποβολή της προσφοράς στο υποσύστημα και ουδόλως παρέχουν ενημέρωση στον υποψήφιο περί χρήσεως εσφαλμένου προτύπου οικονομικής προσφοράς, καθώς τούτο ανάγεται αποκλειστικά στην σφαίρα ευθύνης εκάστου οικονομικού φορέα (καθήκον επιμέλειας του προσφέροντος).

Επιπροσθέτως, η παρεμβαίνουσα αβασίμως υποστηρίζει πως το εσφαλμένο πρότυπο οικονομικής προσφοράς του άρθρου 95 παρ. 2.β) του ν. 4412/2016 (το οποίο και ακολούθησε για την σύνταξη της προσφοράς της), ήταν δήθεν το μόνο διαθέσιμο πρότυπο που είχε αναρτηθεί στο υποσύστημα Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ - ... από την οικεία αναθέτουσα αρχή. Τουναντίον, από την επισκόπηση του ως άνω

υποσυστήματος, προκύπτει ότι στο υποσύστημα είχε αναρτηθεί το ορθό πρότυπο οικονομικής προσφοράς του άρθρου 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016 – στο οποίο, άλλωστε (πρότυπο), ρητώς και με σαφήνεια παραπέμπει το άρθρο 13.2 της διακήρυξης – πλην, όμως, η παρεμβαίνουσα ... επέλεξε την χρήση εσφαλμένου προτύπου. Εν όψει των ανωτέρω, οι ισχυρισμοί της παρεμβαίνουσας περί ασάφειας της διακήρυξης, οι οποίοι, σε κάθε περίπτωση, προβάλλονται ανεπιτακτως και επομένως, απαραδέκτως, θα πρέπει να απορριφθούν ως καθόλα αβάσιμοι.

Επίσης, λόγω της αρχής της αυτοτέλει των διαγωνιστικών διαδικασιών, η παρεμβαίνουσα αλυσιτελώς παραπέμπει σε δικαστικές αποφάσεις, με τις οποίες κρίθηκαν ζητήματα δήλωσης του προσφερόμενου ποσού είτε μόνο αριθμητικώς, είτε μόνο ολογράφως. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, παρόλο που στο άρθρο 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016, στο οποίο ρητώς παραπέμπει το άρθρο 13.2. της διακήρυξης, ορίζεται ότι τα επιμέρους ποσοστά έκπτωσης εκφράζονται σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), εντούτοις, η καθής η προσφυγή δεν δήλωσε το ζητούμενο ποσοστό έκπτωσης ούτε όσον αφορά στην 1^η ... («...»), ούτε όσον αφορά στην 2^η ... («...») του διαγωνισμού, λόγω δε της ως άνω παράλειψης/πλημμέλειας της προσφοράς, η παρεμβαίνουσα ... αλυσιτελώς υποστηρίζει ότι το άρθρο 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016 περί προσφοράς επιμέρους ποσοστών έκπτωσης, εκφραζόμενων σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), έχει την έννοια ότι εάν συμπληρωθεί τιμή με δεκαδικό σκέλος, λαμβάνεται υπόψη είτε σε στρογγυλοποίηση, είτε μόνο το ακέραιο μέρος αυτής.

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται ότι τα ποσά που προσέφερε η καθής η προσφυγή ανά ... δεν δηλώθηκαν υπό τη μορφή ποσοστών έκπτωσης, εκφραζόμενων σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό (%), κατά σαφή παραβίαση του άρθρου 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016 και επομένως, η προσφορά της θα έπρεπε να είχε απορριφθεί ως απαράδεκτη, απορριπτομένων των ισχυρισμών του υπόψη ..., κατά τους οποίους αποδέχθηκε την εν λόγω προσφορά, κατ' εφαρμογή της αρχής της επιείκειας. Εξάλλου, δεν χωρεί εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της χρηστής ..., όταν η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη και κατά τον νόμο και τη διακήρυξη ενεργεί κατά δεσμία αρμοδιότητα (πρβλ. ΔΕΦΑΘ 2098/2013, ΣτΕ 2067/2004, 13/2003,

παρεμβαίνουσας, κατά τους οποίους η σύνταξη της οικονομικής προσφοράς, βάσει του άρθρου 95 παρ. 2.α) του ν. 4412/2016, δήθεν δεν έχει τεθεί επί ποινή αποκλεισμού στο άρθρο 13.2. της εν θέματι διακήρυξης. Καταληκτικά, γίνεται, εν προκειμένω, δεκτό ότι η καθής η προσφυγή παραβίασε κρίσιμο και σαφή όρο της διακήρυξης, ο οποίος είχε τεθεί επί ποινή απόρριψης της προσφοράς *σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 95 παρ. 2. (α)...*» και ως εκ τούτου, μη νομίμως και δη, κατά παράβαση των θεμελιωδών αρχών της τυπικότητας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων που διέπουν τις διαδικασίες ... , έγινε αποδεκτή η οικονομική της προσφορά. Τούτων δοθέντων, ο μοναδικός λόγος της υπό κρίση προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

12. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η υπό κρίση προδικαστική προσφυγή να γίνει δεκτή, να απορριφθεί η παρέμβαση και να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του π.δ. 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση της ... συνεδρίασης του ... της αναθέτουσας αρχής (με ΑΔΑ ...), κατά το σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Ορίζει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του προσκομισθέντος παραβόλου, ποσού δύο χιλιάδων οχτακοσίων είκοσι τριών ευρώ (2.823,00€).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 05 Μαΐου 2025 και εκδόθηκε στις 23 Μαΐου 2025, στην Αθήνα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΛΙΚΗ ΜΑΡΚΑΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΣΟΦΙΑΝΟΣ